

Inmenging IMF is een gemengde zegen

Column
Wim Boonstra

Onlangs bezong Sweder van Wijnbergen uitbundig de lof van het IMF, het internationaal Monetair Fonds, toen bleek dat het fonds een belangrijke rol gaat spelen bij het oplossen van de Griekse problemen (Goed dat IMF het primaat krijgt — FD 27 maart). Hoewel nog maar een paar jaar geleden steeds meer stemmen opgingen om het IMF maar overbodig te verklaren, is het fonds weer helemaal terug.

Het kan verkeren.

Hoe blij moeten we zijn met de IMF-inmenging? Het staat buiten kijf dat het veel bruikbare ervaring heeft bij het helpen van landen met financiële problemen. Het fonds heeft in de loop der decennia tientallen landen geholpen bij het oplossen van financiële problemen. Het staat ook buiten kijf dat het IMF in de loop der tijd de nodige kritiek over zijn werkwijze heeft gekregen. De kritiek op het IMF is divers, voor een deel was deze gericht op de kern van het medicijn dat deze instelling pleegt toe te dienen: minder overheidsinmenging, meer marktwerking en een degelijk financieel beleid. Daar is naar mijn mening overigens niks mis mee, maar in kringen van ontwikkelingseconomen heeft het IMF altijd onder vuur gelegen.

Een vast onderdeel van het IMF-recept was de liberalisatie van het grensoverschrijdende financiële verkeer. Voor landen waarvan het financiële stelsel nog niet volledig tot ontplooiing is

gekomen, is vrij grensoverschrijdend financieel verkeer echter op zijn best een gemengde zegen. Dat bleek bij de Aziëcrisis eind jaren negentig, waar het IMF 'een prima rol' zou hebben gespeeld. Als gevolg van die crisis kwam een reeks van landen via financiële en economische besmetting eveneens in de problemen. Een land dat zich toentertijd weinig van de IMF-adviezen over vrij internationaal kapitaalverkeer heeft aangetrokken, Chili, doorstond van alle opkomende landen de nasleep van deze crisis veruit het beste. Voor het geheugen: voor die tijd werd de Chileense aanpak door het IMF niet bepaald toegejuicht. Toen de Aziëcrisis uitbrak, maakten de meeste Aziatische landen de gang

In feite heeft ook het IMF de huidige onevenwichtigheden in de betalingsbalans in de hand gewerkt

naar Canossa, ofwel het IMF, behalve Maleisië. Dat koos zijn eigen weg, sloot het internationale financiële verkeer af, werd dus ook overladen met kritiek maar kwam niet slechter uit de crisis dan de andere getroffen landen. Bovendien vonden de landen die wel naar het IMF gingen de opgelegde beleidsvoorwaarden dermate onredelijk dat zij tot op de dag van vandaag hun wisselkoers ondergewaardeerd houden en onvoorstelbare hoeveelheden reserves opbouwen om nooit, maar dan ook nooit meer bij het IMF te hoeven aankloppen.

Als het IMF landen meer vrijheid had gegeven om het inkomende kapitaalverkeer aan banden te leggen, zou de hele Aziëcrisis wellicht niet eens zijn ontstaan. Maar in feite heeft het IMF met zijn opstelling van een jaar of twaalf geleden onbedoeld ook de huidige mondiale betalingsbalansonevenwichtigheden mede in de hand gewerkt. De onvoorstelbare hoeveelheden reserves vinden namelijk hun keerzijde in

het Amerikaanse spaartekort, een belangrijke oorzaak achter de huidige crisis. Het pleit overigens wel voor het IMF dat het zich een lerende organisatie heeft getoond. Het heeft geleerd van zijn fouten, de orthodoxie ten aanzien van het internationale financiële verkeer is aangepast en iedereen is zich terdege bewust van de rol die het fonds onbedoeld heeft gespeeld in de aanloop naar de huidige crisis. Daar heeft IMF-topman Strauss-Kahn vorig jaar in Istanbul nog de nodige woorden aan gewijd.

Moeten we blij zijn met de bemoeienis van het IMF? Of de Europese Monetaire Unie uiteindelijk beter wordt van de bemoeienis van het IMF zal de geschiedenis moeten leren. Het is in ieder geval een goede zaak dat de Europese politiek mee blijft kijken. Want het IMF is al met al een prima instelling, maar zeker niet onfeilbaar.

.....
Wim Boonstra is chief economist van Rabobank.

